

Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e
Innovación Educativa
**REDE DE CONSERVATORIOS DE MÚSICA E DANZA DE
GALICIA**

Modelo MD75PRO01

Programación oficial da clase de Arpa para o curso 2018-19

ÍNDICE

1.Introdución	4
2.Metodoloxía	5
3.Atención á diversidade	6
4.Temas transversais	7
4.1Educación en valores	7
4.2Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)	7
5.Actividades culturais e de promoción das ensinanzas	8
5.1Actividades extra-escolares para o desenvolvemento artístico.	8
5.2Actividades extra-escolares para o desenvolvemento persoal.	9
6.Secuenciación do curso	9
6.1Curso: 1º Grao Elemental.....	9
6.2Curso: 2º Grao Elemental.....	16
6.3Curso: 3º Grao Elemental.....	23
6.4Curso: 4º Grao Elemental	30
6.5Curso: 1º Grao Profesional	38
6.6Curso: 2º Grao Profesional	45
6.7Curso: 3º Grao Profesional.....	52
6.8Curso: 4º Grao Profesional.....	59
6.9Curso: 5º Grao Profesional	66
6.10Curso: 6º Grao Profesional	73
7.Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica	81
8.Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento.....	81
9.ANEXOS	83
9.1Probas de acceso 1º de grao profesional.....	83
9.2Probas de acceso a outros cursos	84
9.3Criterios para a obtención dos premios fin de grao	85
9.4 PROGRAMACIÓN ESPECÍFICA DE ARPA SECCIÓN BILINGÜE	86
NOTA IMPORTANTE: O ALUMNADO DA SECCIÓN BILINGÜE DE ARPA AXUSTARASE AO CUMPRIMENTO DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA XERAL DE ARPA COAS SEGUINTEES ESPECIFICACIÓNS.	86

1. Introducción

A lei orgánica 2/2006 do 3 de maio, de educación, establece no seu artigo 45 que as ensinanzas artísticas teñen coma finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais da música.

Grao Elemental: No artigo 48 preceptúa que as ensinanzas elementais de música terán as características e a organización que as administracións educativas determinen. Ditas características veñen dictadas no posterior decreto de 27 de Setembro de 2007. A finalidade do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música é promover a autonomía do alumnado para que a súa capacidade de expresión musical adquiera a calidade artística necesaria que permita acceder ao grao profesional.

Grao Profesional: A lei orgánica 2/2006 do 3 de maio, de educación, establece no seu artigo 6.2 que o goberno fixará, en relación cos obxectivos, as competencias básicas, os contidos e os criterios de avaliación, os aspectos básicos do currículo que constitúen as ensinanzas mínimas. Asemade, a citada lei orgánica no capítulo VI do título I, fixa as características básicas das ensinanzas profesionais de música, dentro das ensinanzas artísticas.

Para o grao elemental a devandita lei orgánica desenvólvese no decreto 198/2007, do 27 de setembro, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música, e para o grao profesional no decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música.

A presente programación dá concreción a dito decreto a nivel de aula, e será o documento polo que se desenvolvan os diversos parámetros do traballo de aula dos docentes deste departamento no Conservatorio Profesional de Música de A Coruña.

A finalidade do **grao elemental** é promover a autonomía do alumnado para que a súa capacidade de expresión musical adquiera a calidade necesaria que permita acceder ao grao profesional.

O **grao profesional** ten como finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais, e ordénase

en catro funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores.

2. Metodoloxía

No grao elemental, o alumnado contará cunha clase individual de sesenta minutos e a posibilidade de participar, en función da disponibilidad do centro, nunha clase colectiva que complementará os contidos da clase individual e fomentará o traballo en grupo.

As actividades didácticas que se levarán a cabo nas clases son as seguintes:

- Traballo de obras, estudos e exercicios que permitan o desenvolvemento dos obxectivos e contidos propios do curso.
- Contextualización das obras a través do análise e compilación de datos que levarán a cabo os alumnos sobre os autores e períodos musicais.
- Traballo da lectura a primeira vista.
- Audicións que permitan a mellora da capacidade crítica dos estudantes e que favorezan a estimulación da práctica na casa.
- Traballo da música en grupo nas clases colectivas.
- Participación nas audicións propostas polo departamento co fin de exteriorizar o traballo realizado ao longo do curso.

No grao profesional, alumnado contará cunha clase individual de sesenta minutos. As actividades didácticas que se levarán a cabo nas clases son as seguintes:

- Participación en audicións e actividades programadas polo departamento.
- Utilización dun equipo de gravación para rexistrar a interpretación total da obra o de algunha sección en especial.
- Explicación por parte do profesor da partitura correspondente, a través do análise nos seus aspectos formais, melódicos, harmónicos e outros adaptados ó curso correspondente.
- Audicións de obras ou fragmentos de diferentes estilos e posterior debate sobre os distintos aspectos que as conforman.
- Traballo de lectura a primeira vista.

- Traballos escritos de contextualización sobre as obras que se van a interpretar.
- Traballo da improvisación e harmonía para a aplicación as obras que se están a estudar.

3. Atención á diversidade

O alumnado do conservatorio habitualmente esta dentro dun nivel sociocultural e económico medio-alto, cunha gran capacidade de traballo pois ten que compaxinar os estudos de musica cos de ensinanzas xerais. As motivacións para estudar no conservatorio son distintas e poden variar conforme se suceden os cursos. Os motivos polos que inician os estudos musicais poden ser por iniciativa dos pais, por vocación, como actividade de entretemento, por inercia dun grupo de amigos, etc. Teremos un alumnado diferente en canto a motivacións, aptitudes e ritmos de traballo, polo que será de vital importancia a atención á diversidade do alumnado para adaptarse ás súas necesidades e realizar unha acción educativa eficaz.

A vía para o tratamento da diversidade é a adaptación curricular, que e o conxunto de acción dirixidas a adecuar o currículo ás necesidades dun alumno ou grupo determinado.

Dependendo das circunstancias que se presenten no aula, o profesor poderá plantexar as seguintes estratexias:

1. Adaptacións do material didáctico.
2. Variacións da metodoloxía.
3. Proposta de actividades de traballo alternativas.
4. Organización do traballo de forma flexible.
5. Cambio na temporalización dos novos contidos.

4. Temas transversais

4.1 Educación en valores

A educación no ámbito musical non debe acabar no simple feito do desenvolvemento de destrezas técnicas e un desenrolo da sensibilidade musical. Para unha formación integral do alumnado tamén é importante o tratamento de contidos transversais.

Estes contidos que responden á realidade da vida cotiá no ámbito social son esencialmente de carácter actitudinal e representan uns elementos educativos básicos que deben incorporarse nas diferentes áreas co fin de conseguir unha plena integración do

alumnado na sociedade actual. O tratamento destes contidos debe espertar no alumnado una especial sensibilidade cara a dita realidade.

O carácter participativo e colaborador da práctica musical, facilita a incorporación destes temas ao aula especialmente na práctica de conxunto. Temas como a igualdade de oportunidades entre sexos, o derrube das barreiras raciais, a educación para a saúde, compromiso co medio ambiente ou educación para a paz, poderán ser incorporados tanto na clase individual como na de conxunto.

4.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)

A irrupción das tecnoloxías da información e da comunicación na nosa vida cotiá é cada día mais patente, a súa utilización esténdese ata ámbitos insospeitados. O estudo da música nos conservatorios cingúese, na maioría dos casos, á práctica interpretativa empregando instrumentos tradicionais. Incluso nestas circunstancias, que a priori poden parecer pouco dadas ao uso das TIC's, pódense empregar co fin de complementar e facilitar o proceso de ensinanza-aprendizaxe.

O uso de materiais audiovisuais relacionados coa materia xa non é unha novidade nos tempos que corren, especialmente dende a aparición de plataformas dixitais como YouTube, Vimeo, Spotify, etc. Estas plataformas unidas á compartición masiva de material audiovisual facilita o seu uso no aula para a exemplificación das posibilidades sonoras e técnicas dos instrumentos, e a exploración de diferentes posibilidades interpretativas ante un mesmo texto musical. Por outro lado a facilidade de xerar dito material con ferramentas cada vez máis accesibles (videocámaras, grabadoras, tablets, teléfonos, etc) permite analizar no aula as propias actuacións ou interpretacións e así aportar un maior grado de obxectividade á percepción de si mesmo que ten o alumno.

O material en formato electrónico (partituras, textos, etc.) tamén será útil no desenvolvemento das diferentes actividades da materia xa que facilita a rápida distribución do mesmo entre o alumnado, así como o seu rápido acceso no aula no caso de dispoñer dos dispositivos correspondentes. As plataformas de almacenamento como Dropbox o GoogleDrive permiten a creación de espazos de compartición de material electrónico para os alumnos que poden ser controlados polo profesor.

Os motores de busca tamén serán de gran utilidade especialmente á hora de recompilar información referente ao propio instrumento, obras, compositores, etc.

O uso de todos os materiais relacionados coas TIC's empregados no aula debe respectar en todo momento as leis distribución e da propiedade intelectual dos mesmos.

5. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

As actividades extra-escolares son esenciais para o desenvolvemento persoal e artístico do alumnado. Desta forma, dividiremos estas actividades en dúas categorías: actividades extra-escolares relacionadas coas artes e as relacionadas co desenvolvemento físico e persoal.

5.1 Actividades extra-escolares para o desenvolvemento artístico.

É importante que o alumno, como músico, este exposto a outras manifestacións artísticas. Por iso será importante que o alumno coñeza e se enriqueza con visitas ao museo, exposicións, representacións de obras teatrais, espectáculos de danza clásica, moderna e folclórica e todo aquilo que poida relacionar máis adiante coa música que interpretará. Como alumno de guitarra, sería conveniente que fose a concertos de folk, jazz, música clásica e popular. Ademais, mediante os concertos sinfónicos e de agrupacións camerísticas, percibirá o timbre sonoro doutros instrumentos que poderá aplicar sempre nas diferentes voces da música para arpa. O departamento de corda pulsada fomentará o desenvolvemento artístico mediante a promoción das seguintes actividades:

1. Realización de cursos no segundo trimestre.
2. Programación de intercambios con outros conservatorios no segundo trimestre.
3. Organización de concertos en cada un dos trimestres con artistas invitados.
4. Organización de concertos en colexios, museos e institucións culturais por parte do alumnado.
5. Participación do ensamble de guitarras e harpas nas actividades organizadas polo departamento.

5.2 Actividades extra-escolares para o desenvolvemento persoal.

É moi importante que como músicos e dende unha temperá idade, comprendamos que ao tocar un instrumento desgastamos o noso corpo coma se fóssemos atletas profesionais. Por iso, debemos manter a nosa forma física sempre activa e forte. Como

guitarrista, o alumno utiliza os músculos das costas, brazos, mans e dedos continuamente. Desta forma, será importante que o alumno reforce a musculatura xa citada e os tendóns dos brazos mediante a práctica de actividades físicas. Os deportes máis apropiados, ademais de facer estramonios antes de tocar, serían a natación, pilates, circuítos de ximnasia predeterminados por un especialista e tamén o ioga e tai-chi. Cabe destacar a importancia da relaxación, non só á hora de tocar, senón tamén na vida cotiá. As actividades como ioga e tai-chi contribuirán á práctica da respiración diafragmática, a relaxación e tamén ao control da respiración, meditación e concentración. Por iso, estas disciplinas orientais, cumpren a esencia da famosa frase: *"Mens sana en corpore sano"*.

6. Secuenciación do curso

6.1 Curso: 1º Grao Elemental

6.1.1 Obxectivos

- Coñecer a morfoloxía e breve historia da arpa
- Empregar unha axeitada posición corporal na práctica instrumental que posibilite e favorezca a acción relaxada do conxunto brazo-antebrazo-dedos .
- Conseguir os principios dunha técnica relaxada na arpa
- Entender e practicar o proceso da execución de son e desenvolver o oído musical
- Asimilar bos hábitos de estudo
- Estudar obras de diferentes estilos de acordo co nivel do curso
- Tocar en público gozando da música aplicando os conceptos de técnica relaxada e calidade de son

6.1.2 Contidos

Morfoloxía e breve historia da arpa

- Presentación da arpa celta e a arpa de pedais
- Orixines da arpa e o seu revolución ata os nosos días

Posición na arpa

- Importancia da relaxación e a respiración diafragmática
- Colocación correcta de pernas, madeiro, costas, ombros, brazos, cóbados e mans tendo en conta o punto de suxeición, é dicir, de onde se crea a forza.

Introdución á técnica relaxada da arpa: a importancia do son

- Proceso de produción do son: mover, tocar, articular, relaxar
 - Posición fixa: posición 4-3-2-1
 - Peculiaridades de cada dedo
 - Posicións do 2
 - Diferenzas da man dereita e esquerda
 - Posición de 2 -1
 - Mans separadas e mans xuntas ao unísono ou en polifonía
 - Intervalos harmónicos
 - Intervalos melódicos
 - Posición 3-2-1
- Efectos: p.d.l.t, sons xylophone, glissandos, apagado

Proceso da execución de son

- Entendemento das partes do proceso
- Naturalización dos movementos: anticipar, mover, articular, relaxar, prolongar
- Diferenciación dun bo son
- Busqueda do son individual
- Dinámicas e introdución aos acentos
- Apreciación de sons simultáneos: sons individuais en mans xuntas, sons simultáneos na mesma man e sons simultáneos a mans xuntas

Hábitos de estudo

- Iniciación a un estudo eficaz, ameno e constante

- Autoavaliación: cara a un alumnado con criterios independentes

Audicións

- Entendemento e aceptación do "medo escénico"
- Técnicas de relaxación e a aspiración diafragmática
- Práctica dos "simulacros de concertos" en clases colectivas, diante dos seus amigos, etc...

Desenvolvemento do oído musical

- O oído como guía do músico: touca, escoita, reflexiona
- Conceptos de afinación da arpa
- Concepción do sons individuais e simultáneos

6.1.3 Avaliación

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como as probas realizadas, a súa asistencia e actitude.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma, e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso.

Criterios de avaliación

- Empregar unha axeitada posición corporal na práctica instrumental que posibilite e favorezca a acción relaxada do conxunto brazo-antebrazo-dedos .
- Demostrar o coñecemento dos recursos e técnicas básicas da arpa.
- Dominar as posicións técnicas de 2, 21, 321 e 4321 en ambas as mans logrando un son de calidade en cada unha delas e aplicalas correctamente nas obras a traballar.

- Interpretar seis estudos ou obras amosando a capacidade de aprendizaxe progresiva e individual.
- Interpretar en público, como solista obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación.
- Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión acorde co nivel do alumno.
- Interpretar música de conxunto. (a condición de que se ofrezca unha clase colectiva no curso)

Mínimos esixibles

- Conseguir interiorizar as posicións técnicas de 2, 21, 321 e 4321 en ambas as mans logrando un son de calidade en cada unha delas
- Estudar e interpretar con precisión rítmica, melódica, armónica e de fraseo polo menos tres obras durante o curso
- Tocar tendo en conta a importancia da respiración, relaxación, precisión técnica e rítmica e a calidade de son
- Tocar en público polo menos dúas veces en todo o curso con fluidez, unha interpretación persoal do acordo co estilo da obra, gozo e autocontrol para lograr a comunicación co oínte.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións.

Criterios de cualificación

- Criterio técnico: 30%

- Empregar unha axeitada posición corporal na práctica instrumental que posibilite e favorezca a acción relaxada do conxunto brazo-antebrazo-dedos .
- Interiorizar as posicións técnicas de 2, 21, 321 e 4321 en ambas as mans logrando un son de calidade en cada unha delas
- Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión acorde co nivel do alumno.
- Criterio interpretativo: 30%
- Aplicar nas obras as posicións técnicas e a calidade do son
- Interpretar seis obras ou estudos amosando a capacidade de aprendizaxe progresiva e individual.
- Interpretar en público, como solista obras representativas do seu nivel no instrumento, con fluidez, unha interpretación persoal do acordo co estilo da obra, gozo e autocontrol para lograr a comunicación co oínte.
- Interpretar música de conxunto (a condición de que se ofrezca unha clase colectiva no curso)
- Criterio Actitudinal: 40%
- Interpretar tres obras ou estudos amosando a capacidade de aprendizaxe progresiva e individual.
- Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión acorde co nivel do alumno.
- Interpretar en público, como solista obras representativas do seu nivel no instrumento, con fluidez, unha interpretación persoal de acordo co estilo da obra, gozo e autocontrol para lograr a comunicación co oínte.
- Interpretar música de conxunto (a condición de que se ofrezca unha clase colectiva no curso)

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superados os obxectivos e os contidos do curso na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

6.1.4 Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades e probas programadas na seguinte avaliación ou poderá contemplar actividades de reforzamento dos aspectos que precisen mellora. Deste xeito, as avaliacións que non foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

Para os alumnos que teñan a materia pendente de cursos anteriores realizarase un plan de traballo específico que contemple os obxectivos e contidos que aínda precisen ser superados ou mellorados e que poderá constar de actividades de reforzo, modificación das probas do curso ou probas complementarias.

Procedementos de recuperación ordinarios

Os alumnos que perderon o dereito á avaliación continua por catro faltas de asistencia sen xustificar segundo se recolle no RRI do centro, terán que facer nas últimas semanas o curso unha proba na que presentarán polo menos os seguintes contidos do apartado mínimos esixibles:

- Empregar unha axeitada posición do corpo e a arpa na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos e da produción do son básicos na arpa.
- Interpretar un mínimo de tres obras ou estudos incluídos nos recursos didácticos.

▪ Os criterios de cualificación serán os mesmos que os aplicados para o curso, agás o de interpretar música de conxunto e considerando a interpretación en público ante o profesor asignado para realizar dita proba.

Probas extraordinarias de setembro

Os alumnos que non obtiveron a cualificación positiva na avaliación de xuño poderán presentarse a proba extraordinaria de setembro e deberán presentar os seguintes contidos do apartado mínimos esixibles:

- Empregar unha axeitada posición do corpo e da arpa na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos e da produción do son na arpa.
- Interpretar un mínimo de tres obras ou estudos incluídos nos recursos didácticos.
- Os criterios de cualificación serán os mesmos que os aplicados para o curso, agás o de interpretar música de conxunto e considerando a interpretación en público ante o profesor asignado para realizar dita proba.

6.1.5 Recursos didácticos

- Tratado analítico de la técnica y estética del arpa, M.R. Calvo-Manzano
- Complete Method for Harp, H. Renié
- The ABC of Harp Playing, L. Lawrence
- First Grade Pieces for Harp, M. Grandjany & J. Weindsensaul
- Les Plaisirs de la Harpe, H. Geliot
- Golden Harp, D. Bouchard
- "O pequeno mundo dos nenos", de Mª Rosa Calvo-Manzano
- Little Harp Book, M. Grandjany

6.2 Curso: 2º Grao Elemental

6.2.1 Obxectivos

- Empregar unha axeitada posición corporal na práctica instrumental que posibilite e favorezca a acción relaxada do conxunto brazo-antebrazo-dedos .
- Seguir desenvolvendo os principios dunha técnica relaxada na arpa
- Entender e practicar o proceso da execución de son e desenvolver o oído musical
- Asimilar bos hábitos de estudo
- Estudar obras de diferentes estilos de acordo co nivel do curso
- Tocar en público gozando da música aplicando os conceptos de técnica relaxada e calidade de son

6.2.2 Contidos

Posición na arpa

- Importancia da relaxación e a respiración diafragmática
- Colocación correcta de pernas, madeiro, costas, ombros, brazos, cóbados e mans tendo en conta o punto de suxeición
- Introducción á técnica relaxada da arpa: a importancia do son
- Posición 4-3-2-1 con todas as súas variantes de mans xuntas
- Posición 2-1 con pases
- Mans separadas e mans xuntas ao unísono ou en polifonía
- Intervalos harmónicos
- Intervalos melódicos
- Escalas: dicitación dos pases do 4, 3 e 2
- Efectos: p.d.l.t, sons xylophone, glissandos, harmónicos, uña
- Introducción as técnicas de expresión e limpeza: acentos e apagados

A calidade do son

- Interiorización do proceso de produción de son
- Práctica das diferentes dinámicas
- Adestramento dos movementos de relaxación internos

A afinación da arpa

- Desenvolvemento da afinación con aparato
- Identificación e corrección das notas desafinadas correspondentes a calquera dos rexistros da arpa

Introducción á usaxe dos pedais (a condición de que que o alumno sexa suficientement alto para tocar no arpa de pedal. Os alumnos que toquen en arpa celta, quedan exentos desta aprendizaxe durante o curso)

A memoria

-Adestramento da técnica de memorización dende pequenos fragmentos ata chegar a obras completas

A preparación para a actuación pública

- Traballo mental persoal da comprensión e aceptación do medo escénico
- Práctica do control de respiración en situacións límites
- Práctica da relaxación e inmersión no estado concentración

Música de Conxunto a dúas arpas (cando sexa posible impartir a clase colectiva no curso)

- Definición e práctica dos conceptos básicos para tocar en grupo
- Análise da obra
- Ensaio de grupo

6.2.3 Avaliación

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso.

A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como as probas realizadas, a súa asistencia e actitude.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma, e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso.

Criterios de avaliación

- Empregar unha axeitada posición corporal na práctica instrumental que posibilite e favorezca a acción relaxada do conxunto brazo-antebrazo-dedos .
- Demostrar o coñecemento dos recursos e técnicas básicas da arpa.
- Dominar as posicións técnicas dos intervalos armonicos e melodicos, pases cos dedos 2, 3 e 4 e as posibles variantes da posición 4321 sempre coa maior calidade de son e incorporándoas nas obras
- Interpretar seis estudos ou obras amosando a capacidade de aprendizaxe progresiva e individual.
- Interpretar en público, como solista obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación.
- Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión acorde co nivel do alumno.
- Interpretar música de conxunto. (a condición de que se ofrezca unha clase colectiva no curso)

Mínimos esixibles

- Conseguir interiorizar as posicións técnicas dos intervalos armonicos e melodicos, pases cos dedos 2, 3 e 4 e as posibles variantes da posición 4321 sempre coa maior calidade de son e incorporándoas nas obras
- Estudar e interpretar con precisión rítmica, melódica, armónica e de fraseo polo menos catro obras durante o curso

- Tocar tendo en conta a importancia da respiración, relaxación, precisión técnica e rítmica e a calidade de son
- Tocar en público polo menos dúas veces en todo o curso con fluidez, unha interpretación persoal do acordo co estilo da obra, gozo e autocontrol para lograr a comunicación co oínte.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións.

Criterios de cualificación

- Criterio técnico: 30%
 - Empregar unha axeitada posición corporal na práctica instrumental que posibilite e favorezca a acción relaxada do conxunto brazo-antebrazo-dedos .
 - Conseguir interiorizar as posicións técnicas dos intervalos armónicos e melódicos, pases cos dedos 2, 3 e 4 e as posibles variantes da posición 4321 sempre coa maior calidade de son e incorporándoas nas obras
 - Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión acorde co nivel do alumno.
- Criterio interpretativo: 30%
 - Aplicar nas obras as posicións técnicas traballadas no curso e a calidade do son
 - Interpretar seis obras ou estudos amosando a capacidade de aprendizaxe progresiva e individual.

- Interpretar en público, como solista obras representativas do seu nivel no instrumento, con fluidez, unha interpretación persoal do acordo co estilo da obra, gozo e autocontrol para lograr a comunicación co oínte.
- Interpretar música de conxunto (a condición de que se ofrezca unha clase colectiva no curso)
 - Criterio Actitudinal: 40%
- Interpretar seis obras ou estudos amosando a capacidade de aprendizaxe progresiva e individual.
- Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión acorde co nivel do alumno.
- Interpretar en público, como solista obras representativas do seu nivel no instrumento, con fluidez, unha interpretación persoal de acordo co estilo da obra, gozo e autocontrol para lograr a comunicación co oínte.
- Interpretar música de conxunto (a condición de que se ofrezca unha clase colectiva no curso)

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superados os obxectivos e os contidos do curso na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

6.2.4 Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades e probas programadas na seguinte avaliación ou poderá contemplar actividades de reforzamento dos aspectos que precisen mellora. Deste xeito, as avaliacións que non foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

Para os alumnos que teñan a materia pendente de cursos anteriores realizarase un plan de traballo específico que contemple os obxectivos e contidos que aínda precisen ser superados ou mellorados e que poderá constar de actividades de reforzo, modificación das probas do curso ou probas complementarias.

Procedementos de recuperación ordinarios

Os alumnos que perderon o dereito á avaliación continua por catro faltas de asistencia sen xustificar segundo se recolle no RRI do centro, terán que facer nas últimas semanas o curso unha proba na que presentarán polo menos os seguintes contidos do apartado mínimos esixibles:

- Empregar unha axeitada posición do corpo e a arpa na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos e da produción do son básicos na arpa.
- Interpretar un mínimo de catro obras ou estudos incluídos nos recursos didácticos.
- Os criterios de cualificación serán os mesmos que os aplicados para o curso, agás o de interpretar música de conxunto e considerando a interpretación en público ante o profesor asignado para realizar dita proba.

Probas extraordinarias de setembro

Os alumnos que non obtiveron a cualificación positiva na avaliación de xuño poderán presentarse a proba extraordinaria de setembro e deberán presentar os seguintes contidos do apartado mínimos esixibles:

- Empregar unha axeitada posición do corpo e da arpa na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos e da produción do son na arpa.
- Interpretar un mínimo de catro obras ou estudos incluídos nos recursos didácticos.
- Os criterios de cualificación serán os mesmos que os aplicados para o curso, agás o de interpretar música de conxunto e considerando a interpretación en público ante o profesor asignado para realizar dita proba.

6.2.5 Recursos didácticos

- Golden Harp, D. Bouchard
- Tratado analítico de la técnica y estética del arpa, M.R. Calvo-Manzano
- Complete Method for Harp, H. Renié,
- Grossi Method for the Harp
 - Suzuki Harp School, Vol.1
 - Little Harp Book de M. Grandjany
 - First Grade Pieces for Harp, M. Grandjany & J. Weindsensaul
 - Tiny tales for Harpist Beginners, C. Salzedo
 - Les Plaisirs de la Harpe, H. Geliot,
 - Petite Berceuse A. Hasselmans
 - H. Renie Grandma counts a story

6.3 Curso: 3º Grao Elemental

6.3.1 Obxectivos

- Empregar unha axeitada posición corporal na práctica instrumental que posibilite e favorezca a acción relaxada do conxunto brazo-antebrazo-dedos .
- Seguir desenvolvendo os principios dunha técnica relaxada na arpa
- Entender e practicar o proceso da execución de son e desenvolver o oído musical
- Asimilar bos hábitos de estudo
- Estudar obras de diferentes estilos de acordo co nivel do curso
- Tocar en público gozando da música aplicando os conceptos de técnica relaxada e calidade de son

6.3.2 Contidos

A dixitacion 4-3-2-1 con todas as súas variantes de mans xuntas

A dixitación de 3, 2,1

-Práctica de arpejos, acordes plaqué e arpegiados de tres notas, baseados nos acordes triada en estado fundamental e todos os seus investimentos, con boa calidade sonora, en todas as tonalidades

-Práctica de escalas con pases do terceiro dedo con bo son

A calidade do son

-Interiorización do proceso de produción de son

-Práctica das diferentes dinámicas

-Adestramento dos movementos de relaxación internos e movementos de antebrazo para a prolongación do son

A afinación da arpa

-Desenvolvemento da afinación con aparato e comezo da afinación sin aparato das oitavas agudas e graves, unha vez afinada a oitava central co aparato

-Identificación e corrección das notas desafinadas

Os pedais (a condición de que que o alumno sexa suficientemente alto para tocar no arpa de pedal e non sufra de problemas de costas. Os alumnos que toquen en arpa celta, quedan exentos desta aprendizaxe durante o curso)

-Estudo de exercicios específicos para conseguir unha maior axilidade no cambio dos pedais

As técnicas de expresión e limpeza

-Práctica dos diferentes tipos de acentos

-Práctica da posición etouffe

Os efectos

-Práctica do efecto "per da table"

-Práctica de harmónicos

-Práctica do efecto uña

- Práctica dos glissandos

- Práctica do efecto "son xilófono"

Introducción ao análise formal e estético das obras

- Traballo de todos os conceptos relacionados ao fraseo musical deste estilo: diferenciación de voces, dinámicas e expresión.

Lectura á primeira vista

- Práctica progresiva de lectura á primeira vista de exercicios e obras de complexidade " in crescendo"

A memoria

- Adestramento da técnica de memorización das obras completas

A preparación para a actuación pública

- Traballo mental persoal da comprensión e aceptación do medo escénico

- Práctica do control de respiración en situacións límites

- Práctica da relaxación e inmersión no estado concentración

Música de Conxunto

- Definición e práctica dos conceptos básicos para tocar en grupo

- Análise da obra

- Ensaio de grupo si fora posible a clase colectiva

6.3.3 Avaliación

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como as probas realizadas, a súa asistencia e actitude.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma, e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a

valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso.

Criterios de avaliación

- Empregar unha axeitada posición corporal na práctica instrumental que posibilite e favorezca a acción relaxada do conxunto brazo-antebrazo-dedos .
- Demostrar o coñecemento dos recursos e técnicas básicas da arpa.
- Dominar a dixitación de 3, 2,1 na práctica de arpexos, acordes plaqué e arpegiados de tres notas, baseados nos acordes triada en estado fundamental e todos os seus investimentos, con boa calidade sonora, en todas as tonalidades e tamén na ráctica de escalas con pases do terceiro dedo con bo son
- Interiorizar as técnicas de expresión e limpeza
- Estudar seis estudos e obras amosando a capacidade de aprendizaxe progresiva e individual.
- Interpretar en público, como solista obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación.
- Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión acorde co nivel do alumno.
- Interpretar música de conxunto. (a condición de que se ofrezca unha clase colectiva no curso)

Mínimos esixibles

- Dominar a dixitación de 3, 2,1 na práctica de arpexos, acordes plaqué e arpegiados de tres notas, baseados nos acordes triada en estado fundamental e todos os seus investimentos, con boa calidade sonora, en todas as tonalidades e tamén na ráctica de escalas con pases do terceiro dedo con bo son
- Estudar e interpretar con precisión rítmica, melódica, armónica e de fraseo polo menos catro obras durante o curso

- Tocar tendo en conta a importancia da respiración, relaxación, precisión técnica e rítmica e a calidade de son
- Tocar en público polo menos dúas veces en todo o curso con fluidez, unha interpretación persoal do acordo co estilo da obra, gozo e autocontrol para lograr a comunicación co oínte.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións.

Criterios de cualificación

Criterio técnico: 30%

- Empregar unha axeitada posición corporal na práctica instrumental que posibilite e favorezca a acción relaxada do conxunto brazo-antebrazo-dedos .

- Conseguir interiorizar a dixitación de 3, 2,1 na práctica de arpejos, acordes plaqué e arpegiados de tres notas, baseados nos acordes triada en estado fundamental e todos os seus investimentos, con boa calidade sonora, en todas as tonalidades e tamén na ráctica de escalas con pases do terceiro dedo con bo sone as técnicas de expresión e limpeza

- Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión acorde co nivel do alumno.

▪ Criterio interpretativo: 30%

- Aplicar nas obras as posicións técnicas traballadas no curso e a calidade do son
- Interpretar seis obras ou estudos amosando a capacidade de aprendizaxe progresiva e individual.

- Interpretar en público, como solista obras representativas do seu nivel no instrumento, con fluidez, unha interpretación persoal do acordo co estilo da obra, gozo e autocontrol para lograr a comunicación co oínte.
- Interpretar música de conxunto (a condición de que se ofrezca unha clase colectiva no curso)
 - Criterio Actitudinal: 40%
- Interpretar seis obras ou estudos amosando a capacidade de aprendizaxe progresiva e individual.
- Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión acorde co nivel do alumno.
- Interpretar en público, como solista obras representativas do seu nivel no instrumento, con fluidez, unha interpretación persoal de acordo co estilo da obra, gozo e autocontrol para lograr a comunicación co oínte.
- Interpretar música de conxunto (a condición de que se ofrezca unha clase colectiva no curso)

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superados os obxectivos e os contidos do curso na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

6.3.4 Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades e probas programadas na seguinte avaliación ou poderá contemplar actividades de reforzamento dos aspectos que precisen mellora. Deste xeito, as avaliacións que non foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno

obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

Para os alumnos que teñan a materia pendente de cursos anteriores realizarase un plan de traballo específico que contemple os obxectivos e contidos que aínda precisen ser superados ou mellorados e que poderá constar de actividades de reforzo, modificación das probas do curso ou probas complementarias.

Procedementos de recuperación ordinarios

Os alumnos que perderon o dereito á avaliación continua por catro faltas de asistencia sen xustificar segundo se recolle no RRI do centro, terán que facer nas últimas semanas o curso unha proba na que presentarán polo menos os seguintes contidos do apartado mínimos esixibles:

- Empregar unha axeitada posición do corpo e a arpa na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos e da produción do son básicos na arpa.
- Interpretar un mínimo de catro obras ou estudos incluídos nos recursos didácticos.
- Os criterios de cualificación serán os mesmos que os aplicados para o curso, agás o de interpretar música de conxunto e considerando a interpretación en público ante o profesor asignado para realizar dita proba.

Probas extraordinarias de setembro

Os alumnos que non obtiveron a cualificación positiva na avaliación de xuño poderán presentarse a proba extraordinaria de setembro e deberán presentar os seguintes contidos do apartado mínimos esixibles:

- Empregar unha axeitada posición do corpo e da arpa na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos e da produción do son na arpa.
- Interpretar un mínimo de catro obras ou estudos incluídos nos recursos didácticos.
- Os criterios de cualificación serán os mesmos que os aplicados para o curso, agás o de interpretar música de conxunto e considerando a interpretación en público ante o profesor asignado para realizar dita proba.

6.3.5 Recursos didácticos

B. Andres Friandises

M.R. Calvo-Manzano, Tratado analítico de la técnica y estética del arpa

Lariviere: Exercises and etudes for the harp

H. Renie, Complete Method for Harp

H. Geliot, Les Plaisirs de la Harpe

Suzuki Harp School, Vol 2

M. Grandjany, Little Harp Book

B. Andres, Aquatintes & Les Petit Pas

M. Dilling, Old Tunes for New Harpist

J. Mayhew, A Children's Story

6.4 Curso: 4º Grao Elemental

6.4.1 Obxectivos

- Empregar unha axeitada posición corporal na práctica instrumental que posibilite e favorezca a acción relaxada do conxunto brazo-antebrazo-dedos .
- Seguir desenvolvendo os principios dunha técnica relaxada na arpa
- Dominar as posicións da dixitación 4, 3, 2,1 na práctica de arpejos, acordes plaqué e arpegiados de catro notas, baseados nos acordes de sétima en estado fundamental e todos os seus investimentos, cunha boa calidade sonora e tamén as escalas con pases do cuarto dedo cun bo son
- Entender e practicar o proceso da execución de son e desenvolver o oído musical
- Asimilar bos hábitos de estudo
- Estudar obras de diferentes estilos de acordo co nivel do curso
- Tocar en público gozando da música aplicando os conceptos de técnica relaxada e calidade de son

6.4.2 Contidos

A dixitación de 3, 2,1

-Práctica de arpexos, acordes plaqué e arpegiados de tres nota, baseados nos acordes triada en estado fundamental e todos os seus investimentos, con boa calidade sonora e práctica de escalas con pases do terceiro dedo con bo son

A dixitación 4, 3, 2,1

-Práctica de arpexos e acordes plaqué de catro notas, baseados nos acordes de sétima en estado fundamental e todos os seus investimentos, cunha boa calidade sonora

A calidade do son

- Interiorización do proceso de produción de son
- Práctica das diferentes dinámicas
- Adestramento dos movementos de relaxación e prolongación do son

A afinación da arpa

-Desenvolvemento da afinación sen aparato das oitavas agudas e graves, unha vez afinada a oitava central co aparato

-Identificación e corrección das notas desafinadas correspondentes a calquera dos rexistros da arpa

Os pedais (a condición de que que o alumno sexa suficientement alto para tocar no arpa de pedal e non sufra de problemas de costas. Os alumnos que toquen en arpa celta, quedan exentos desta aprendizaxe durante o curso)

-Estudo de exercicios específicos para conseguir unha maior axilidade no cambio dos pedais

As técnicas de expresión e limpeza

- Práctica do picado, picado-ligado e legato
- Práctica dos diferentes tipos de acentos
- Práctica da posición etouffe

Os efectos

- Práctica do efecto "per de la table"
- Práctica de harmónicos
- Práctica do efecto uña
- Práctica dos glissandos
- Práctica do efecto "son xilófono"

Os estilos Barroco, Clasicismo, Romanticismo, Impresionismo e Seculo XX

- Análise formal e estéticos das obras
- Traballo de todos os conceptos relacionados ao fraseo musical deste estilo: diferenciación de voces, dinámicas e expresión.
- Interpretación dunha ou dúas obras correspondentes a este estilo
- Audicións de obras deste estilo interpretadas por grandes músicos

A memoria

- Adestramento da técnica de memorización das obras completas

A preparación para a actuación pública

- Traballo mental persoal da comprensión e aceptación do medo escénico
- Práctica do control de respiración en situacións límites
- Práctica da relaxación e inmersión no estado concentración

Música de Conxunto e introducción ao repertorio sinfónico (a condición de que se ofrezca unha clase colectiva no curso)

- Práctica dos conceptos básicos para tocar en grupo e na orquestra
- Análise da obra
- Ensaio de grupo

6.4.3 Avaliación

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos, os criterios de

avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como as probas realizadas, a súa asistencia e actitude.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma, e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso.

Criterios de avaliación

- Empregar unha axeitada posición corporal na práctica instrumental que posibilite e favorezca a acción relaxada do conxunto brazo-antebrazo-dedos .
- Demostrar o coñecemento dos recursos e técnicas básicas da arpa.
- Dominar a dixitación 4, 3, 2,1 na práctica de arpexos s acordes plaqué de catro notas, baseados nos acordes de sétima en estado fundamental e todos os seus investimentos, cunha boa calidade sonora e tamén as escalas con pases do cuarto dedo cun bo son
- Estudar cinco estudos ou obras amosando a capacidade de aprendizaxe progresiva e individual.
- Interpretar en público, como solista obras representativas do seu nivel no instrumento (unha de memoria), con seguridade e control da situación .
- Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión acorde co nivel do alumno.
- Interpretar música de conxunto. (a condición de que se ofrezca unha clase colectiva no curso)

Mínimos esixibles

- Dominar a dixitación de 4, 3, 2,1 na práctica de arpexos e acordes plaqué de catro notas, baseados nos acordes de sétima en estado fundamental e todos os seus investimentos, cunha boa calidade sonora e tamén as escalas con pases do cuarto dedo co bo son

- Estudar e interpretar con precisión rítmica, melódica, armónica e de fraseo polo menos tres obras durante o curso, unha delas de memoria
- Tocar tendo en conta a importancia da respiración, relaxación, precisión técnica e rítmica e a calidade de son
- Tocar en público polo menos unha vez en todo o curso con fluidez, unha interpretación persoal do acordo co estilo da obra, gozo e autocontrol para lograr a comunicación co oínte.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións.

Criterios de cualificación

Criterio técnico: 30%

- Empregar unha axeitada posición corporal na práctica instrumental que posibilite e favorezca a acción relaxada do conxunto brazo-antebrazo-dedos .
 - Conseguir interiorizar a dixitación de 4, 3, 2,1 na práctica de arpejos e acordes plaqué de catro notas, baseados nos acordes de sétima en estado fundamental e todos os seus investimentos, cunha boa calidade sonora e tamén as escalas con pases do cuarto dedo co bo son
 - Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión acorde co nivel do alumno.
- Criterio interpretativo: 30%
- Aplicar nas obras as posicións técnicas traballadas no curso e a calidade do son

- Interpretar catro obras ou estudos amosando a capacidade de aprendizaxe progresiva e individual, unha de ellas de memoria
- Interpretar en público, como solista obras representativas do seu nivel no instrumento, con fluidez, unha interpretación persoal do acordo co estilo da obra, gozo e autocontrol para lograr a comunicación co oínte.
- Interpretar música de conxunto (a condición de que se ofrezca unha clase colectiva no curso)
 - Criterio Actitudinal: 40%
- Interpretar catro obras ou estudos amosando a capacidade de aprendizaxe progresiva e individual.
- Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión acorde co nivel do alumno.
- Interpretar en público, como solista obras representativas do seu nivel no instrumento, con fluidez, unha interpretación persoal de acordo co estilo da obra, gozo e autocontrol para lograr a comunicación co oínte.
- Interpretar música de conxunto (a condición de que se ofrezca unha clase colectiva no curso)

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superados os obxectivos e os contidos do curso na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

6.4.4 Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades e probas programadas na seguinte avaliación ou poderá contemplar actividades de reforzamento dos aspectos que precisen mellora. Deste xeito, as

avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

Para os alumnos que teñan a materia pendente de cursos anteriores realizarase un plan de traballo específico que contemple os obxectivos e contidos que aínda precisen ser superados ou mellorados e que poderá constar de actividades de reforzo, modificación das probas do curso ou probas complementarias.

Procedementos de recuperación ordinarios

Os alumnos que perderon o dereito á avaliación continua por catro faltas de asistencia sen xustificar segundo se recolle no RRI do centro, terán que facer nas últimas semanas o curso unha proba na que presentarán polo menos os seguintes contidos do apartado mínimos esixibles:

- Empregar unha axeitada posición do corpo e a arpa na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos e da produción do son básicos na arpa.
- Interpretar un mínimo de tres obras ou estudos incluídos nos recursos didácticos, unha delas de memoria.
- Os criterios de cualificación serán os mesmos que os aplicados para o curso, agás o de interpretar música de conxunto e considerando a interpretación en público ante o profesor asignado para realizar dita proba.

Probas extraordinarias de setembro

Os alumnos que non obtiveron a cualificación positiva na avaliación de xuño poderán presentarse a proba extraordinaria de setembro e deberán presentar os seguintes contidos do apartado mínimos esixibles:

- Empregar unha axeitada posición do corpo e da arpa na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos e da produción do son na arpa.
- Interpretar un mínimo de tres obras ou estudos incluídos nos recursos didácticos, unha delas de memoria.

▪ Os criterios de cualificación serán os mesmos que os aplicados para o curso, agás o de interpretar música de conxunto e considerando a interpretación en público ante o profesor asignado para realizar dita proba.

6.4.5 Recursos didácticos

- M.R. Calvo-Manzano, Tratado analítico de la técnica y estética del arpa
- Lariviere: Exercises and etudes for the harp
- H. Renie, Complete Method for Harp
- H. Geliot, Les Plaisers de la Harpe
- H.J. Zingel, New Harp Instruction 2
- Burton: Schumman on the harp
- H. Geliot, Les Plaisers de la Harpe
- B. Andrés: Épices, Automates, Au Martine

6.5 Curso: 1º Grao Profesional

6.5.1 Obxectivos

- Dominar no seu conxunto a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Utilizar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc. e desenvolver un mellor estudo individual
- Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.

- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos dunha dificultade adecuada a este nivel.
- Tocar en público, algunha das obras do repertorio de memoria, demostrando unha interpretación persoal axeitada ao estilo

6.5.2 Contidos

- Práctica de escalas: tetracordo e os pases do 4. Diferentes variantes
- Repaso da técnica aprendida no grado elemental
- Estudo dos acordes de sétima arpexiados
- Práctica de escalas con pases do cuarto dedo cun bo son
- Traballo da claridade sonora en ambas as dúas mans (ataque).
- Desenvolvemento dunha maneira de tocar relaxada e con gran son
- Iniciación ao estudo da combinación de fórmulas rítmicas diferentes
- Exercicios específicos para conseguir unha maior axilidade no cambio dos pedais.
- Estudo da dixitación e a súa problemática: dixitación de obras ou pasaxes polifónicas en relación coa condución das distintas voces. Perfeccionamento de toda a gama de articulacións e modos de ataque.
- A dinámica e a súa precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refire, e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes.
- O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos.
- Realización de traballos de análise sobre fragmentos ou a totalidade das obras de repertorio: Análise harmónica, formal, histórico e estilístico
- Introducción ao traballo de lectura á primeira vista
- Estudo do repertorio orquestral apto para o seu nivel.

- Interpretación do repertorio de obras de diferentes épocas e estilos apto para o seu nivel.
- A memoria e o seu adestramento permanente e progresivo.
- Audicións do alumno dentro da aula, ante un público e de distintas versións dunha obra, comparando de xeito crítico as diferentes interpretacións e desenvolvendo as técnicas de relaxación mediante a respiración

6.5.3 Avaliación

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como as probas realizadas, a súa asistencia e actitude.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma, e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso.

Criterios de avaliación

- Demostrar a utilización do esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exixencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de dous estudos e catro obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos.

- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Mínimos esixibles

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da arpa
- Interpretar tres obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso.
- Realizar un mínimo de dúas audición ó longo do curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións.

Criterios de cualificación

- Criterio técnico: 30%

- Demostrar a utilización do esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exigencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de dous estudos e catro obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.

- Criterio interpretativo: 30%
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

- Criterio Actitudinal: 40%
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.

- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Criteria para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superados os obxectivos e os contidos do curso na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

6.5.4 Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades e probas programadas na seguinte avaliación ou poderá contemplar actividades de reforzo dos aspectos que precisen mellora. Deste xeito, as avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

Para os alumnos que teñan a materia pendente de cursos anteriores realizarase un plan de traballo específico que contemple os obxectivos e contidos que aínda precisen ser superados ou mellorados e que poderá constar de actividades de reforzo, modificación das probas do curso ou probas complementarias.

Procedementos de recuperación ordinarios

Os alumnos que perderon o dereito á avaliación continua por faltas de asistencia sen xustificar segundo se recolle no RRI do centro, terán que facer nas últimas semanas o curso unha proba na que presentarán polo menos os seguintes contidos do apartado mínimos esixibles:

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da arpa

- Interpretar tres obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso.
- Os criterios de cualificación serán os mesmos que os aplicados para o curso, considerando a interpretación en público ante o profesor asignado para realizar dita proba.

Probas extraordinarias de setembro

Os alumnos que non obtiveron a cualificación positiva na avaliación de xuño poderán presentarse a proba extraordinaria de setembro e deberán presentar os seguintes contidos do apartado mínimos esixibles:

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da arpa
- Interpretar tres obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso.

Os criterios de cualificación serán os mesmos que os aplicados para o curso, considerando a interpretación en público ante o profesor asignado para realizar dita proba.

6.5.5 Recursos didácticos

- M.R Calvo-Manzano Cuaderno Ana Magdalena Bach
 - Hasselmans: Trois Pieces
- M. Dilling: Deep River, Old Tunes for new harpists
 - M. Gabus: Imágenes de China
 - Silvia Wood: The Beatles Transcriptions
- J.M. Damase: Promenade
- M.R. Calvo-Manzano, Tratado analítico de la técnica y estética del arpa
- Lariviere: Exercises and etudes for the harp
- H. Renie, Complete Method for Harp;
- From Harp to Harp with Love de Dr. Alfredo Rolando Ortiz

- Harp Sightreading, S. Green
- Pedal Pamphlet, M. Hartzell
- E. Pozzoli: Etudes de mediana difficultade por l'arpa,
- F. Alberti, Etude Facile
- N. Bochsa Célebres Etudes pour le Harpe Op. 318
- Nadermann Petite Chase
- L. Charpentier 10 pieces variees
- M. Grandjany Harp Album

6.6 Curso: 2º Grao Profesional

6.6.1 Obxectivos

- Dominar no seu conxunto a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Utilizar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc. e desenvolver un mellor estudo individual
- Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos dunha difficultade adecuada a este nivel

- .Afianzar bos hábitos de estudo individual
- Tocar en público, algunha das obras do repertorio de memoria, demostrando unha interpretación persoal axeitada ao estilo

6.6.2 Contidos

- Práctica de escalas: tetracordo e os pases do 4, 3, 2. Diferentes variantes
- Repaso dos acordes triada e cuatriada (de septima) en arpexios, acordes plaqués e arpexiados
- Acorde triada cunha nota repetida no estado fundamental e todas as inversións: práctica de arpexios e acordes plaqués (introducción)
- Traballo da claridade sonora en ambas as dúas mans (ataque).
- Iniciación ao estudo da combinación de fórmulas rítmicas diferentes
- Exercicios específicos para conseguir unha maior axilidade no cambio dos pedais.
- Estudo da dixitación e a súa problemática: dixitación de obras ou pasaxes polifónicas en relación coa condución das distintas voces. Perfeccionamento de toda a gama de articulacións e modos de ataque.
- A dinámica e a súa precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refire, e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes.
- O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos.
- Realización de traballos de análise sobre fragmentos ou a totalidade das obras de repertorio: Análise harmónica, formal, histórico e estilístico
- Introducción ao traballo de lectura á primeira vista
- Estudo do repertorio orquestral apto para o seu nivel.
- Interpretación do repertorio de obras de diferentes épocas e estilos apto para o seu nivel.
- A memoria e o seu adestramento permanente e progresivo.

- Audicións do alumno dentro da aula, ante un público e de distintas versións dunha obra, comparando de xeito crítico as diferentes interpretacións e desenvolvendo as técnicas de relaxación mediante a respiración
- O estudo individual e o seu adestramento permanente e progresivo.

6.6.3 Avaliación

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como as probas realizadas, a súa asistencia e actitude.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma, e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso.

Criterios de avaliación

- Demostrar a utilización do esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exixencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de dous estudos e catro obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.

- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Mínimos esixibles

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da arpa
- Interpretar tres obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso, unha de memoria
- Realizar un mínimo de dúas audición ó longo do curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións.

Criterios de cualificación

- Criterio técnico: 30%
- Demostrar a utilización do esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exixencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de dous estudos e catro obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.

- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
 - Criterio interpretativo: 30%
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.
 - Criterio Actitudinal: 40%
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superados os obxectivos e os contidos do curso na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

6.6.4 Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades e probas programadas na seguinte avaliación ou poderá contemplar actividades de reforzamento dos aspectos que precisen mellora. Deste xeito, as avaliacións que non foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

Para os alumnos que teñan a materia pendente de cursos anteriores realizarase un plan de traballo específico que contemple os obxectivos e contidos que aínda precisen ser superados ou mellorados e que poderá constar de actividades de reforzo, modificación das probas do curso ou probas complementarias.

Procedementos de recuperación ordinarios

Os alumnos que perderon o dereito á avaliación continua por faltas de asistencia sen xustificar segundo se recolle no RRI do centro, terán que facer nas últimas semanas o curso unha proba na que presentarán polo menos os seguintes contidos do apartado mínimos esixibles:

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da arpa
- Interpretar tres estudos e catro obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso, unha de memoria.

▪ Os criterios de cualificación serán os mesmos que os aplicados para o curso, considerando a interpretación en público ante o profesor asignado para realizar dita proba.

Probas extraordinarias de setembro

Os alumnos que non obtiveron a cualificación positiva na avaliación de xuño poderán presentarse a proba extraordinaria de setembro e deberán presentar os seguintes contidos do apartado mínimos esixibles:

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da arpa
- Interpretar tres estudos e catro obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso, unha de memoria.

Os criterios de cualificación serán os mesmos que os aplicados para o curso, considerando a interpretación en público ante o profesor asignado para realizar dita proba.

6.6.5 Recursos didácticos

- M.R. Calvo-Manzano, Tratado analítico de la técnica y estética del arpa
- Lariviere: Exercises and etudes for the harp
- H. Renie, Complete Method for Harp
- Salzedo, Conditioning Exercises
- Primeiro Caderno do Celebres Etudes pour la Harpe Op. 318 de Bochsa
- Harp Sightreading, S. Green
- Pedal Pamphlet, M. Hartzell
- Solfegietto de C.P.E. Bach
- Caderno 11 de "Os clásicos da arpa" de H.Renié (Ed. Leduc)
- "Preludios e Invencións" de J.S.Bach.
- Feuilles d'Automne Op 45 46 & 47 e Crépuscule Calme de A. Hasselmans

- Feuilletts d'Album de H. Renie
- Un bal a la campagne: Suite de danses pour Harpe B. Andres

6.7 Curso: 3º Grao Profesional

6.7.1 Obxectivos

- Dominar no seu conxunto a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Utilizar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc. e desenvolver un mellor estudo individual
- Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos dunha dificultade adecuada a este nivel.
- Tocar en público, algunha das obras do repertorio de memoria, demostrando unha interpretación persoal axeitada ao estilo

6.7.2 Contidos

- Estudo de ligazóns co 2, 3 e 4 con todas as súas variantes
- Acorde triada cunha nota repetida no estado fundamental e todas as inversións:
práctica de arpexios, acordes plaqués e acordes arpexiados

- Aprendizaxe das fórmulas de trinos e bisbigliandi de dúas ou tres notas a dúas mans
- Traballo da claridade sonora en ambas as dúas mans
- Desenvolvemento dunha maneira de tocar relaxada e con gran son
- Iniciación ao estudo da combinación de fórmulas rítmicas diferentes
- Exercicios específicos para conseguir unha maior axilidade no cambio dos pedais.
- Estudo da dixitación e a súa problemática: dixitación de obras ou pasaxes polifónicas en relación coa condución das distintas voces. Perfeccionamento de toda a gama de articulacións e modos de ataque.
- A dinámica e a súa precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refire, e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes.
- O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos.
- Realización de traballos de análise sobre fragmentos ou a totalidade das obras de repertorio: Análise harmónica, formal, histórico e estilístico
- As regras de ornamentar ao repertorio da arpa acordo coas exigencias das distintas épocas e estilos: o barroco
- Iniciación á interpretación de música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos.
- Introdución ao traballo de lectura á primeira vista
- Estudo do repertorio orquestral apto para o seu nivel.
- Interpretación do repertorio de obras de diferentes épocas e estilos apto para o seu nivel.
- A memoria e o seu adestramento permanente e progresivo.
- Audicións do alumno dentro da aula, ante un público e de distintas versións dunha obra, comparando de xeito crítico as diferentes interpretacións e desenvolvendo as técnicas de relaxación mediante a respiración
- O estudo individual e o seu adestramento permanente e progresivo.

6.7.3 Avaliación

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como as probas realizadas, a súa asistencia e actitude.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma, e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso.

Criterios de avaliación

- Demostrar a utilización do esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exixencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de dous estudos e catro obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.

- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Mínimos esixibles

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da arpa
- Interpretar tres obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso unha de memoria. .
- Realizar un mínimo de dúas audición ó longo do curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións.

Criterios de cualificación

- Criterio técnico: 30%
- Demostrar a utilización do esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exixencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de dous estudos e catro obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.

- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
 - Criterio interpretativo: 30%
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.
 - Criterio Actitudinal: 40%
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Criteria para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superados os obxectivos e os contidos do curso na última clase antes da reunión da

comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

6.7.4 Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades e probas programadas na seguinte avaliación ou poderá contemplar actividades de reforzamento dos aspectos que precisen mellora. Deste xeito, as avaliacións que non foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

Para os alumnos que teñan a materia pendente de cursos anteriores realizarase un plan de traballo específico que contemple os obxectivos e contidos que aínda precisen ser superados ou mellorados e que poderá constar de actividades de reforzo, modificación das probas do curso ou probas complementarias.

Procedementos de recuperación ordinarios

Os alumnos que perderon o dereito á avaliación continua por faltas de asistencia sen xustificar segundo se recolle no RRI do centro, terán que facer nas últimas semanas do curso unha proba na que presentarán polo menos os seguintes contidos do apartado mínimos esixibles:

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da arpa
- Interpretar tres obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso, unha de memoria. .
- Os criterios de cualificación serán os mesmos que os aplicados para o curso, considerando a interpretación en público ante o profesor asignado para realizar dita proba.

Probas extraordinarias de setembro

Os alumnos que non obtiveron a cualificación positiva na avaliación de xuño poderán presentarse a proba extraordinaria de setembro e deberán presentar os seguintes contidos do apartado mínimos esixibles:

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da arpa
- Interpretar tres obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso, unha de memoria. .

Os criterios de cualificación serán os memos que os aplicados para o curso, considerando a interpretación en público ante o profesor asignado para realizar dita proba.

6.7.5 Recursos didácticos

- H. Renie, Complete Method for Harp
- Salzedo, Conditioning Exercises
- Primeiro Caderno do Celebres Etudes pour la Harpe Op. 318 de Bochsa
- Harp Sightreading, S. Green
- Fraicheur de Salzedo
- Sonatas de J.L. Dusseck
- Y Telynor Clasuroi de C. Powell
- Sete Sonatas Progresivas de Nadermann
- Pensamentos Musicais de F. Godefroid/ Arpa Plus
- B. Andrés Acrosperes

6.8 Curso: 4º Grao Profesional

6.8.1 Obxectivos

- Dominar no seu conxunto a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Utilizar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc.

- Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos dunha dificultade adecuada a este nivel.
- Tocar en público, algunha das obras do repertorio de memoria, demostrando unha interpretación persoal axeitada ao estilo

6.8.2 Contidos

- Reforzo da técnica estudada no grado profesional, ver programa dos cursos anteriores
- Traballo da claridade sonora en ambas as dúas mans
- Desenvolvemento dunha maneira de tocar relaxada e con gran son
- Iniciación ao estudo da combinación de fórmulas rítmicas diferentes
- Exercicios específicos para conseguir unha maior axilidade no cambio dos pedais.
- Estudo da dixitación e a súa problemática: dixitación de obras ou pasaxes polifónicas en relación coa condución das distintas voces. Perfeccionamento de toda a gama de articulacións e modos de ataque.
- A dinámica e a súa precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refire, e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes.
- O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos.
- Realización de traballos de análise sobre fragmentos ou a totalidade das obras de repertorio: Análise harmónica, formal, histórico e estilístico

- As regras de ornamentar ao repertorio da arpa de acordo coas exigencias das distintas épocas e estilos: o renacemento
- Iniciación á interpretación de música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos.
- Introducción ao traballo de lectura á primeira vista
- Estudo do repertorio orquestral apto para o seu nivel.
- Interpretación do repertorio de obras de diferentes épocas e estilos apto para o seu nivel.
- A memoria e o seu adestramento permanente e progresivo.
- Audicións do alumno dentro da aula, ante un público e de distintas versións dunha obra, comparando de xeito crítico as diferentes interpretacións e desenvolvendo as técnicas de relaxación mediante a respiración
- O estudo individual e o seu adestramento permanente e progresivo.

6.8.3 Avaliación

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como as probas realizadas, a súa asistencia e actitude.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma, e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso.

Criterios de avaliación

- Demostrar a utilización do esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exigencias da execución instrumental.

- Demostrar o dominio na execución de dous estudos e catro obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Mínimos esixibles

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da arpa
- Interpretar tres obras o estudos de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso, unha de memoria.
- Realizar un mínimo de dúas audición ó longo do curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.

- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións.

Criterios de cualificación

- Criterio técnico: 30%
 - Demostrar a utilización do esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exixencias da execución instrumental.
 - Demostrar o dominio na execución de dous estudos e catro obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
 - Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
 - Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
 - Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Criterio interpretativo: 30%
 - Interpretar obras das distintas épocas e estilos.
 - Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
 - Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.
- Criterio Actitudinal: 40%
 - Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
 - Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.

- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superados os obxectivos e os contidos do curso na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

6.8.4 Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrárase dentro das actividades e probas programadas na seguinte avaliación ou poderá contemplar actividades de reforzo dos aspectos que precisen mellora. Deste xeito, as avaliacións que non foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

Para os alumnos que teñan a materia pendente de cursos anteriores realizarase un plan de traballo específico que contemple os obxectivos e contidos que aínda precisen ser superados ou mellorados e que poderá constar de actividades de reforzo, modificación das probas do curso ou probas complementarias.

Procedementos de recuperación ordinarios

Os alumnos que perderon o dereito á avaliación continua por faltas de asistencia sen xustificar segundo se recolle no RRI do centro, terán que facer nas últimas semanas o curso unha proba na que presentarán polo menos os seguintes contidos do apartado mínimos esixibles:

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da arpa
- Interpretar tres obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso. unha de memoria. .
- Os criterios de cualificación serán os mesmos que os aplicados para o curso, considerando a interpretación en público ante o profesor asignado para realizar dita proba.

Probas extraordinarias de setembro

Os alumnos que non obtiveron a cualificación positiva na avaliación de xuño poderán presentarse a proba extraordinaria de setembro e deberán presentar os seguintes contidos do apartado mínimos esixibles:

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da arpa
- Interpretar tres obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso, unha de memoria. .

Os criterios de cualificación serán os mesmos que os aplicados para o curso, considerando a interpretación en público ante o profesor asignado para realizar dita proba.

6.8.5 Recursos didácticos

- H. Renie, Complete Method for Harp
- Salzedo, Conditioning Exercises; Larivière Exercises
- Primeiro Caderno do Celebres Etudes pour la Harpe Op. 318 de Bochsa
- E. Pozzoli, Studi di Media Difficolta

- Harp Sightreading, S. Green
- Sightreading for the Harp, Anna Dunwoodie & Lisa Williamson
- Spanish Masters of the 16th and 17th centuries (arrag. N. Zabaleta)
- Sonatas de Dusseck, Meyer, Krumpholtz, Parry ou Cardon
- "Sete Sonatinas Progresivas" de F.J.Naderman (Ed. Leduc)
- Tema y Variaciones de L.V. Beethoven
 - M. Grandjany Automne

6.9 Curso: 5º Grao Profesional

6.9.1 Obxectivos

- Dominar no seu conxunto a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Utilizar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dicitación, articulación, fraseo, etc.
- Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos dunha dificultade adecuada a este nivel.
- Practicar a música de conxunto, integrándose en formacións camerísticas de diversa configuración.

- Tocar en público, algunha das obras do repertorio de memoria, demostrando unha interpretación persoal axeitada ao estilo

6.9.2 Contidos

- Estudo de escalas a mans xuntas: escalas dunha, dous e máis oitavas no mesmo sentido e tamén en sentidos contrarios coas diversas combinacións de dixitacións
- . Reforzo da práctica de arpexos con volta e aprendizaxe de arpexos con pases co carto dedo mans separadas e xuntas
- Traballo da claridade sonora en ambas as dúas mans
- Desenvolvemento dunha maneira de tocar relaxada e con gran son
- Iniciación ao estudo da combinación de fórmulas rítmicas diferentes
- Exercicios específicos para conseguir unha maior axilidade no cambio dos pedais.
- Estudo da dixitación e a súa problemática: dixitación de obras ou pasaxes polifónicas en relación coa condución das distintas voces. Perfeccionamento de toda a gama de articulacións e modos de ataque.
- A dinámica e a súa precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refire, e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes.
- O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos.
- Realización de traballos de análise sobre fragmentos ou a totalidade das obras de repertorio: Análise harmónica, formal, histórico e estilístico
- As regras de ornamentar ao repertorio da arpa cordo coas exigencias das distintas épocas e estilos: o barroco
- Iniciación á interpretación de música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos.
- Introdución ao traballo de lectura á primeira vista
- Estudo do repertorio orquestral apto para o seu nivel.

- Interpretación do repertorio de obras de diferentes épocas e estilos apto para o seu nivel.
- A memoria e o seu adestramento permanente e progresivo.
- Audicións do alumno dentro da aula, ante un público e de distintas versións dunha obra, comparando de xeito crítico as diferentes interpretacións e desenvolvendo as técnicas de relaxación mediante a respiración
- O estudo individual e o seu adestramento permanente e progresivo.

6.9.3 Avaliación

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como as probas realizadas, a súa asistencia e actitude.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma, e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso.

Criterios de avaliación

- Demostrar a utilización do esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exixencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de dous estudos e catro obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.

- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Mínimos esixibles

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da arpa
- Interpretar tres obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso.
- Realizar un mínimo de dúas audición ó longo do curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións.

Criterios de cualificación

- Criterio técnico: 30%

- Demostrar a utilización do esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exigencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de dous estudos e catro obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
 - Criterio interpretativo: 30%
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.
 - Criterio Actitudinal: 40%
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.

- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superados os obxectivos e os contidos do curso na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

6.9.4 Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades e probas programadas na seguinte avaliación ou poderá contemplar actividades de reforzamento dos aspectos que precisen mellora. Deste xeito, as avaliacións que non foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

Para os alumnos que teñan a materia pendente de cursos anteriores realizarase un plan de traballo específico que contemple os obxectivos e contidos que aínda precisen ser superados ou mellorados e que poderá constar de actividades de reforzo, modificación das probas do curso ou probas complementarias.

Procedementos de recuperación ordinarios

Os alumnos que perderon o dereito á avaliación continua por faltas de asistencia sen xustificar segundo se recolle no RRI do centro, terán que facer nas últimas semanas do curso unha proba na que presentarán polo menos os seguintes contidos do apartado mínimos esixibles:

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da arpa
- Interpretar tres obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso, unha de memoria.

▪ Os criterios de cualificación serán os mesmos que os aplicados para o curso, considerando a interpretación en público ante o profesor asignado para realizar dita proba.

Probas extraordinarias de setembro

Os alumnos que non obtiveron a cualificación positiva na avaliación de xuño poderán presentarse a proba extraordinaria de setembro e deberán presentar os seguintes contidos do apartado mínimos esixibles:

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da arpa
- Interpretar tres obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso, unha de memoria. .

Os criterios de cualificación serán os mesmos que os aplicados para o curso, considerando a interpretación en público ante o profesor asignado para realizar dita proba.

6.9.5 Recursos didácticos

- H. Renie, Complete Method for Harp
- Larivière Exercises & Etudes
 - Primeiro Caderno do Celebres Etudes pour la Harpe Op. 318 de Bochsa,
 - Exercices et Etudes Op.9; Nadermann, École de la harpe
 - E. Pozzoli, Studi di Media Difficolta
 - Prelude de A. Hasselmans
 - Harp Sightreading, S. Green
 - Sightreading for the Harp, Anna Dunwoodie & Lisa Williamson
 - Les Classiques de la harpe de H. Renié
 - Sonata de Albéniz, transcripción de S. Mildonian
 - E. Parish- Alvars, 24 Romances for the Harp
 - *Piece Negres de M. Tournier,*

6.10 Curso: 6º Grao Profesional

6.10.1 Obxectivos

- Dominar no seu conxunto a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Utilizar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc.
- Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos dunha dificultade adecuada a este nivel.
- Practicar a música de conxunto, integrándose en formacións camerísticas de diversa configuración.
- Tocar en público, algunha das obras do repertorio de memoria, demostrando unha interpretación persoal axeitada ao estilo

6.10.2 Contidos

- Traballo da claridade sonora en ambas as dúas mans
- Práctica de escalas, intervalos, acordes e arpejos combinando todas as posibilidades coñecidas.

- Desenvolvemento dunha maneira de tocar relaxada e con gran son
- Iniciación ao estudo da combinación de fórmulas rítmicas diferentes
- Exercicios específicos para conseguir unha maior axilidade no cambio dos pedais.
- Estudo da dixitación e a súa problemática: dixitación de obras ou pasaxes polifónicas en relación coa condución das distintas voces. Perfeccionamento de toda a gama de articulacións e modos de ataque.
- A dinámica e a súa precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refire, e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes.
- O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos.
- As regras de ornamentar ao repertorio da arpa acordo coas exigencias das distintas épocas e estilos: o barroco
- Iniciación á interpretación de música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos.
- Realización de traballos de análise sobre fragmentos ou a totalidade das obras de repertorio: Análise harmónica, formal, histórico e estilístico
- Introdución ao traballo de lectura á primeira vista
- Estudo do repertorio orquestral apto para o seu nivel.
- Interpretación do repertorio de obras de diferentes épocas e estilos apto para o seu nivel.
- A memoria e o seu adestramento permanente e progresivo.
- Audicións do alumno dentro da aula, ante un público e de distintas versións dunha obra, comparando de xeito crítico as diferentes interpretacións e desenvolvendo as técnicas de relaxación mediante a respiración
- O estudo individual e o seu adestramento permanente e progresivo.

6.10.3Avaliación

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como as probas realizadas, a súa asistencia e actitude.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma, e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso.

Criterios de avaliación

- Demostrar a utilización do esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exixencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de dous estudos e catro obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.

- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Mínimos esixibles

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da arpa
- Interpretar catro obras de diferentes estilos, acordos coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso.
- Realizar un mínimo de dúas audición ó longo do curso.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrado nas clases semanais.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións.

Criterios de cualificación

- Criterio técnico: 30%
- Demostrar a utilización do esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exixencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de dous estudos e catro obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.

- Criterio interpretativo: 30%
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

- Criterio Actitudinal: 40%
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superados os obxectivos e os contidos do curso na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

6.10.4 Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades e probas programadas na seguinte avaliación ou poderá contemplar actividades de reforzo dos aspectos que precisen mellora. Deste xeito, as avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

Para os alumnos que teñan a materia pendente de cursos anteriores realizarase un plan de traballo específico que contemple os obxectivos e contidos que aínda precisen ser superados ou mellorados e que poderá constar de actividades de reforzo, modificación das probas do curso ou probas complementarias.

Procedementos de recuperación ordinarios

Os alumnos que perderon o dereito á avaliación continua por faltas de asistencia sen xustificar segundo se recolle no RRI do centro, terán que facer nas últimas semanas o curso unha proba na que presentarán polo menos os seguintes contidos do apartado mínimos esixibles:

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da arpa
- Interpretar tres estudos ou obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso, unha de memoria.
- Os criterios de cualificación serán os mesmos que os aplicados para o curso, considerando a interpretación en público ante o profesor asignado para realizar dita proba.

Probas extraordinarias de setembro

Os alumnos que non obtiveron a cualificación positiva na avaliación de xuño poderán presentarse a proba extraordinaria de setembro e deberán presentar os seguintes contidos do apartado mínimos esixibles:

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.

- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da arpa
- Interpretar tres obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso, unha de memoria. .

Os criterios de cualificación serán os mesmos que os aplicados para o curso, considerando a interpretación en público tocar ante o profesor asignado para realizar dita proba.

6.10.5 Recursos didácticos

G.F. Haendel- Concierto para arpa y orquesta, Passacaglia

J. Ibert- Ballade

M. Glinka- Nocturne

F. Gombau- Apunte Bético

A. Hasselmans- La Source

D. Watkins- A welsh Landscape

7. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

Ao longo do curso, nas reunións do departamento, os profesores revisarán de forma permanente o grao de cumprimento da programación así como os resultados académicos dos alumnos, tendo en conta tanto os obxectivos e contidos propostos, como as características individuais de cada un dos alumnos: avaliación inicial, atención nas clases, tempo dedicado ao instrumento, condicións, talento, capacidades, etc.

Os profesores informarán aos alumnos e aos seus pais do grao de cumprimento dos mínimos esixidos, dos criterios cos que van ser avaliados e da súa evolución. Así mesmo, para un bo desenvolvemento da acción tutorial e unha atención individualizada, intentarase manter un contacto continuo co resto dos departamentos para ter unha visión global do desenvolvemento de cada alumno.

8. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

As reunións do departamento son o foro onde se realizará de forma permanente, a avaliación interna das estratexias metodolóxicas do departamento, valorando o grao de cumprimento da programación, os resultados académicos, os resultados artísticos etc. Todo iso, tendo en conta a idiosincrasia propia do instrumento, así como a individualidade de cada un dos alumnos: o seu grao de compromiso co estudo, facultades, talento, esforzo, interese no estudo do instrumento, etc.

Comentarase regularmente as audicións realizadas polos alumnos, os resultados globais de cada avaliación e calquera cuestión que os membros do departamento consideren oportuna. Trasladaranse á comisión de coordinación pedagóxica os puntos que os profesores estimen necesarios. Finalmente revisaranse as porcentaxes finais de aprobados e suspensos e unificando criterios para obter o óptimo desenvolvemento musical, artístico e instrumental dos alumnos.

Por outra banda, dentro desta avaliación interna, terase en conta e de forma moi destacada, os medios físicos e humanos cos que conta o departamento: material impreso: partituras, libros de consulta, revistas especializadas, instrumentos e o seu estado (guitarras e arpas), mobiliario adecuado, orzamento para actividades, cursos, clases maxistras, dispoñibilidade de aulas para clases de apoio, número de profesores axeitado en relación coa demanda, cursos de formación específicos para o profesorado e flexibilidade para a súa

reciclaxe, flexibilidade para a realización de proxectos artísticos por parte dos profesores etc.; en definitiva, os medios básicos para alcanzar un ensino profesional de calidade, e que permita aos profesores e alumnos levar a cabo, de forma real os obxectivos que a programación expón só dunha forma teórica.

9. ANEXOS

9.1 Probas de acceso 1º de grao profesional

Para acceder ao primeiro curso do grao profesional o alumno deberá realizar unha proba de acceso en cuxa primeira parte o alumno deberá demostrar o seu nivel interpretando tres obras ou estudos de diferentes estilos, unha das cales deberá ser interpretada de memoria. Para tal efecto se adxunta unha listaxe de obras orientativas que se presentan no apartado de contidos.

Contidos

Os contidos da proba estan presentados nas diversas obras que se recollen nos recursos didácticos orientativos. Estes recursos son os seguintes:

H. Geliot, Les Plaisers de la Harpe

H.J. Zingel, New Harp Instruction 2

Burton: Schumman on the harp

H. Geliot, Les Plaisers de la Harpe

B. Andrés: Épices, Automates, Au Martine

J.M. Damase: Promenade

Criterios de avaliación e cualificación

- Criterio técnico: 30%
 - Empregar unha axeitada posición corporal na práctica instrumental que posibilite e favorezca a acción relaxada do conxunto brazo-antebrazo-dedos .

Dominar a técnica relaxada das digitacións 21 en intervalos melódicos e armónicos, e as dixitacións 321 e 4321, pases, acordes triada, cuatriada no arpexios e plaqué

- Demostrar a calidade da produción do son

- Criterio interpretativo: 30%

- Interpretar en público, como solista tres obras representativas do seu nivel no arpa (unha delas de memoria), con fluidez, unha interpretación persoal do acordo co estilo da obra, gozo e autocontrol
 - Tocar tendo en conta a importancia da respiracion, relajacion, precision tecnica e rítmica e a calidade de son
- Criterio Actitudinal: 40%
- Tocar en público cunha interpretación persoal do acordo co estilo da obra, gozo e autocontrol para lograr a comunicación co oínte.
- Demostrar o coñecemento dos recursos e técnicas básicas da arpa .

9.2 Probas de acceso a outros cursos

Para acceder a calquer curso do grao elemental ou profesional o alumno deberá realizar unha proba de acceso en cuxa primeira parte o alumno deberá demostrar o seu nivel interpretando tres obras ou estudos de diferentes estilos, unha das cales deberá ser interpretada de memoria. O alumno poderá escoller as obras ou estudos a interpretar a partir do repertorio orientativo sinalado para o curso anterior ao que desexa acceder e que aparecen en cada reflexados en cada un dos cursos desta programación.

Contidos

Os contidos da proba están presentados nas diversas obras que se recollen nos recursos didácticos orientativos para cada un dos cursos nesta programación.

Criterios de avaliación e cualificación

- Criterio técnico: 30%

Os criterios técnicos serán os presentados para o curso anterior ao que se quere acceder, coa excepción de que interpretará tres estudos ou obras en vez da cantidade citada neste apartado.

- Criterio interpretativo: 30%

Os criterios técnicos serán os presentados para o curso anterior ao que se quere acceder, considerando a interperetación en público como a interpretacion ante o xurado ou profesor designado para a proba.

▪ Criterio Actitudinal: 40%

Os criterios técnicos serán os presentados para o curso anterior ao que se quere acceder, considerando a interperetación en público como a interpretacion ante o xurado ou profesor designado para a proba.

9.3 Criterios para a obtención dos premios fin de grao

Os alumnos que opten ao premio de fin de grao profesional deberán interpretar dúas obras unha obra de libre elección máis unha obrigada que establecerá cada ano o departamento antes do mes de xaneiro.

O tribunal valorará a interpretación en base a tres criterios de cualificación: interpretativo 40%, técnico 40% e posta en escea 20%

9.4 PROGRAMACIÓN ESPECÍFICA DE ARPA SECCIÓN BILINGÜE

NOTA IMPORTANTE: O ALUMNADO DA SECCIÓN BILINGÜE DE ARPA AXUSTARASE AO CUMPRIMENTO DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA XERAL DE ARPA COAS SEGUINTE ESPECIFICACIÓNS.

INTRODUCCIÓN

A presente programación está xustificada dentro da ORDE do 14 de xullo de 2014 da Consellería de cultura, educación e ordenación universitaria, pola que se autoriza a posta en marcha, con carácter experimental, de seccións bilingües de lingua inglesa en conservatorios profesionais de música de Galicia a partires do curso 2014/2015.

A proxección internacional formativa e profesional que ten cabida neste tipo de ensinanzas xustifica a impartición de materia(s) en lingua(s) estranxeira(s) que faciliten ao alumnado de conservatorio a posterior integración en centros de estudos e de traballo estranxeiros.

Esta iniciativa responde á necesidade, subliñada polas distintas directivas europeas, de promover unha mellora cualitativa do coñecemento das linguas da Unión Europea.

O seu obxectivo é conseguir que os cidadáns da Unión coñezan varios idiomas comunitarios e desenvolvan as competencias en materia de comunicación e garantir a difusión das linguas e da súa cultura. A lingua estranxeira será un vehículo para o ensino de determinadas áreas non lingüísticas, fomentando así, non só a aprendizaxe do idioma senón "aprender no idioma" favorecendo o uso comunicativo deste.

Pretendemos desde a nosa contorna xeográfica impulsar e mellorar a formación do noso alumnado no coñecemento do inglés dentro do espazo lingüístico europeo como competencia fundamental no ámbito do coñecemento, no que o dominio de diferentes linguas constitúe un elemento esencial no proceso de desenvolvemento da identidade europea.

OBXECTIVOS XERALES DE GRAO ELEMENTAL E GRAO PROFESIONAL.

Os/As alumnos/as que cursen os seus estudos na sección bilingüe de lingua inglesa no Conservatorio Profesional de Música da Coruña, incorporarán aos obxectivos xerais de grao elemental e profesional e aos específicos de cada curso de grao elemental e profesional, os seguintes obxectivos específicos de sección bilingüe de lingua inglesa:

- Afacer aos alumnos a expresarse de modo natural na lingua inglesa mediante o seu uso cotián na aula.
- Aprender e utilizar léxico específico musical relacionado coa práctica e teoría musical.
- Coñecer aspectos básicos do instrumento musical en lingua inglesa.
- Mellorar a capacidade comunicativa en inglés, especialmente a produción oral, pronunciación e entoación.
- Facilitar o acceso aos programas educativos europeos, como o Programa Erasmus Plus.
- Ampliar coñecementos sobre os aspectos socioculturais dos países de fala inglesa.
- Desenrolar o sentimento de cidadanía europea.

- Adquirir un maior dominio da lingua inglesa a través da aprendizaxe doutra materia.
- Mellorar o coñecemento e o dominio da propia lingua materna a través da aprendizaxe da lingua estranxeira.
- Realizar traballos e proxectos multidisciplinares.
- Favorecer o uso da lingua inglesa dentro da comunidade educativa.
- Fomentar a diversidade cultural.
- Utilizar recursos TIC para a práctica da lingua inglesa.

CONTIDOS XERALES DE GRAO ELEMENTAL E GRAO PROFESIONAL.

Os/As alumnos/as que cursen os seus estudos na sección bilingüe de lingua inglesa no Conservatorio Profesional de Música da Coruña, incorporarán aos contidos xerais de graoelemental e profesional e aos específicos de cada curso de grao elemental e profesional, os seguintes contidos específicos de sección bilingüe de lingua inglesa:

- Utilización de estruturas gramaticais inglesas co enfoque comunicativo nas expresións e comprensións orais e escritas.
- Coñecemento do léxico específico relacionado coa práctica e teoría musical na lingua inglesa.
- Coñecemento dos aspectos básicos do arpa en lingua inglesa.
- Coñecemento dos programas educativos europeos, como o Programa Erasmus Plus.
- Coñecemento de aspectos socioculturais de países de fala inglesa.
- Realización de traballos e proxectos multidisciplinares.
- Utilización da lingua inglesa dentro da comunidade educativa.
- Potenciación da diversidade cultural.

METODOLOXÍA

Terase en conta a metodoloxía xeral exposta na programación xenérica de arpa, coa adición da seguinte específica en relación ao carácter bilingüe das clases instrumentais:

A metodoloxía estará baseada na comunicación, na interacción e en priorizar os aspectos orais da lingua inglesa. Fomentaranse proxectos e unidades que sexan de interese polas necesidades do alumnado, os seus desexos, que correspondan a unha contorna próxima e resúltenlles motivantes. Basicamente os procedementos han de ser comunicativos e interactivos. Potenciarase o traballo cooperativo que favoreza a interacción.

O papel do profesor/a será o de guía e organizador/a. Tamén elaborará actividades de reforzo e de ampliación para atender á diversidade do alumnado e fomentará a organización de traballos multidisciplinares.

Ao longo do curso as clases impartiranse en inglés progresivamente. Empezarase introducindo a lingua estranxeira con ordes, instrucións, vocabulario e explicacións sinxelas. A partires dese estado, irase aumentando o seu uso progresivamente, extendéndoo ao máximo en base ao ritmo que o alumno/a permita. Sempre que sexa posible utilizarase a lingua inglesa. Cando sexa necesario recorrerase a LM (Lingua Materna) podéndose repetir as instrucións didácticas e explicacións en galego ou castelán dependendo das necesidades do momento. O obxectivo é que ao finalizar o curso a comunicación alumno / profesor poidase desenvolver con fluidez en inglés e ata que os alumnos poidan realizar exposicións de traballos en inglés.

O profesorado preparará e entregará aos alumnos material en inglés coa finalidade de conseguir os obxectivos propostos na materia, recorrendo ao material dispoñible no centro (textos, manuais, mapas, xogos, posters, material audiovisual, etc) xunto con todo o material que se atopa en internet. O centro dispón de computadores con conexión a Internet. Fomentarse a utilización de páxinas web que determine cada profesor/a aos seus alumnos/as.

AVALIACIÓN

A avaliación, promoción do alumnado e mínimos esixibles da sección bilingüe axustarase aos procedementos establecidos na programación didáctica xeral de arpa.

Ademáis, seguiranse as recomendacións metodolóxicas para o profesorado CLIL (Content and Language Integrated Learning) proporcionadas pola Consellería de Educación e Ordenación Universitaria para a avaliación das áreas non lingüísticas:

- A interiorización de contidos non lingüísticos primará sobre os contidos lingüísticos.
- A competencia lingüística no idioma estranxeiro é un valor engadido que debe ser recompensado.
- A falta de fluidez na lingua inglesa non debe penalizarse. Os erros lingüísticos forman parte natural do proceso.
- Combinar as prácticas didácticas empregadas tanto na aprendizaxe da lingua como no das áreas non lingüísticas.
- Sempre que sexa posible, utilizarase a lingua inglesa. Cando sexa necesario recorrerase a lingua materna. Globalmente valorarase moi positivamente o esforzo continuado, o interese, a participación e a progresión nos coñecementos adquiridos ao longo do curso.